

عنوان مقاله:

بررسی و تحلیل نقوش سفالینه های سایه نما در عصر سلجوقی و اهمیت آن در فرهنگ ایرانی

محل انتشار:

نخستین همایش بین المللی هنر و صناعات در فرهنگ و تمدن ایرانی اسلامی با تاکید بر هنرهای روبه فراموشی (سال: 1395)

تعداد صفحات اصل مقاله: 11

نویسندگان:

فاطمه محجوبی - دانشجوی کارشناسی ارشد صنایع دستی، دانشگاه هنر تهران

احمد تندی - استادیار دانشگاه هنر تهران، دکتری باستان شناسی

خلاصه مقاله:

ساخت سفالینه های سایه نما در سده میانه در دوره سلجوقی رواج داشت. تزئین این سفالینه ها که روی بدنه های خمیر سنگی اولیه باحکاکی بر سطح گلابه مشکی صورت می گرفت، نقوش متنوعی از جمله نقوش حیوانی، انسانی، گیاهی و غیره را شامل می شد. برخی از این نقوش به عنوان نقش اصلی برای تزئین بدنه سفالی بکار می رفت؛ در حالی که برخی دیگر صرفاً جهت پر کردن زمینه بوده است. بنابراین پرسشی در اینجا مطرح می شود که نسبت نقش و زمینه در این سفالینه ها چگونه است؟ هدف اصلی این تحقیق بررسی و تحلیل نقوش بکار رفته در سفالینه های سایه نماست که به شناخت نقوش این نوع سفال می انجامد. پژوهش حاضر با استفاده از روش توصیفی- تحلیلی و گردآوری داده ها با مطالعات کتابخانه ای و عکاسی از نمونه های موجود این نوع سفال در حوزه هنرهای اسلامی به بررسی نقوش و ارتباط آن ها با زمینه و فرم اثر می پردازد. بر اساس نتایج حاصل از این مقاله ساخت سفال سایه نما در سده 5 تا 7 میلادی رواج داشته و متأثر از سفال های گلابه ای دوره سامانی و تکنیک اسگرافیتو در دوره های قبل است. نقوش متنوع این سفالینه ها زیر لعاب عاجی یا فیروزه ای رنگ حالتی سایه وار را ایجاد کرده، برخی از این نقوش متأثر از هنر قلمزنی دوره ساسانی است و در برخیدگر تأثیر فرهنگ، ادبیات و مذهب دیده می شود. قرارگیری این نقوش بر روی بدنه سفالی نیز متأثر از فرم آن است که با بررسی آن ها این مهم حاصل می شود.

کلمات کلیدی:

سفال سلجوقی، سفال سایه نما، نقوش سفال سایه نما، فرهنگ ایرانی

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/527357>

